

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje
I n t é z m é n y v e z e t ő j é t ő l
7570 Barcs, Hársfa u. 21.
Telefon: 82/565-123

Az előterjesztés előkészítésében részt vett:
Basics Krisztiánné dr. vezető-tanácsos

..... sz. napirendi pont

ELŐTERJESZTÉS

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Pedagógiai Programjának módosításáról

Készült: Barcs Város Képviselő-testülete
2016. december 15-i ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Pedagógiai Programjának módosítását a 2017. január 01. napján hatályba lépő jogszabályi változások indokolják.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 26. § (1) bekezdése alapján a pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybe lépéséhez, amelyekből **a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges.**

Az Nkt. 85. § (1) bekezdése alapján: „*A fenntartónak, a működtetőnek, ha egyetértési joga van a köznevelési intézmény SZMSZ-e, házirendje, pedagógiai programja tekintetében, az egyetértés kialakítására harminc nap áll rendelkezésre.*”

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet módosításáról szóló 6/2016. (III.24.) EMMI rendelet 2017. január 01. napjától jelentős változásokat, módosításokat vezet be a bölcsődékre vonatkozó jogi szabályozásban. Olyan intézményi- és szolgáltatási formák jönnek majd létre, amelyek igazodnak a helyi kisgyermekes családok igényeihez, valamint hosszú távon működőképesek és fenntarthatóak. 2017. január 01-jétől minden olyan településen kötelező lesz a bölcsődei ellátás megszervezése, ahol arra legalább öt gyermek napközbeni felügyeletére igény jelentkezik vagy a településen élő három év alatti gyermekek száma meghaladja a 40 főt. A települési önkormányzatok maguk dönthetnek arról, hogy mely szolgáltatási formát választják feladataik ellátásához.

A települési önkormányzatok a kötelező feladat ellátásának eleget tehetnek önállóan, társulásban, illetve civil, egyházi fenntartóval kötött ellátási szerződés útján is.

Bölcsődei ellátást biztosíthat a jövő évtől:

- a bölcsőde,
- a mini bölcsőde,
- a munkahelyi bölcsőde, valamint
- a családi bölcsőde.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. melléklete a bölcsődei ellátás szakmai létszám irányszámai, valamint létszámminimum normái esetében módosításokat vezet be 2017. január 01. napjától.

A Rendelet 2017. január 01. napjától hatályos 41. § (1)-(2) bekezdése alapján:

„(1) *A bölcsődei ellátás keretén belül a nevelés és gondozás a 10. mellékletben meghatározott Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja alapján folyik.*

(2) *A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja alapján a bölcsődei ellátást biztosító intézmény, szolgáltató helyi szakmai programot készít.*”

A jogszabályi előírásokat figyelembe véve került elkészítésre a Napsugár Bölcsőde Helyi Szakmai Programja, melyet Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Pedagógiai Programjának III. fejezete tartalmaz.

Mivel Barcs Város Önkormányzatára Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Pedagógiai Programjának 2017. január 01. napjától hatályos módosításainak egy részével összefüggésben többletkötelezettség hárul, ezért ezen rendelkezések érvénybelépéséhez szükséges a fenntartó egyetértése.

Jelenleg 4 csoporttal működik a Bölcsőde; 7 fő kisgyermeknevelő, 1 fő bölcsődevezető, valamint 2 fő nem pedagógus (takarító, konyhai dolgozó) áll alkalmazásban.

2017. január 01. napjától a Rendelet 1. számú mellékletének 2.1. pontja alapján bölcsőde esetében **csoportonként 2 fő kisgyermeknevelő**, valamint **bölcsődei egységenként, egy vagy két csoport esetén 1 fő bölcsődei dajka** biztosítása szükséges.

A Napsugár Bölcsődében a 4 bölcsődei csoport esetében a jogszabályi előírásoknak megfelelően tehát 8 fő kisgyermeknevelőt kell biztosítani jövő évtől, valamint 2 fő bölcsődei dajkát a két bölcsődei egységre vonatkozóan.

Ezen előírások Barcs Város Önkormányzatára többletkötelezettséget telepítenek, mivel a jogszabályi előírásoknak megfelelően 3 fős létszámbővítés indokolt a Napsugár Bölcsődénél.

Bölcsődei dajka munkakörben az alkalmazható, aki eredményesen elvégezte a bölcsődei dajka képesítési előírásait meghatározó miniszteri rendeletben előírt tanfolyamot.

A Pedagógiai Program módosításait:

- Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje nevelőtestülete 2016. november 17. napján tartott nevelőtestületi értekezletén elfogadta,
- Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Szülők Közössége véleményezte és elfogadta 2016. november 17. napján tartott értekezletén
- Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje intézményvezetője 2016. november 18. napján jóváhagyta.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy gyakorolja egyetértési jogkörét, és az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal hagyja jóvá Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Pedagógiai Programja módosításainak a fenntartóra többletkötelezettséget hárító rendelkezéseit.

Barcs, 2016. november 30.

Henéziné Balaskó Edit

Határozati javaslat:

1. Barcs Város Képviselő-testülete a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Pedagógiai Programjának a fenntartóra többletkötelezettséget hárító módosításával egyetért, azt az előterjesztés melléklete szerint jóváhagyja.
2. Barcs Város Képviselő-testülete felkéri Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje intézményvezetőjét, hogy Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje egységes szerkezetbe foglalt Pedagógiai Programját a hatályos jogszabályok alapján hozza nyilvánosságra.

**Felelős: Karvalics Ottó polgármester a határozat közzétételéért
Henéziné Balaskó Edit intézményvezető a végrehajtásért**

Határidő: értelem szerint

A határozati javaslatot törvényességi szempontból felülvizsgáltam.

Barcs, 2016. november 30.

Balázné Dr. Vástyán Krisztina
címzetes főjegyző

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Pedagógiai Programja az alábbiak szerint módosul:

1. Az előlap az alábbiak szerint változik:

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BARCS VÁROS ÓVODÁJA ÉS BÖLCSŐDÉJE
7570 BARCS, HÁRSFA UTCA 21.

OM azonosító: 202039

2017. január 01.

Készítette: Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje nevelőtestülete

2. A Pedagógiai Programban található Tartalomjegyzék III. pontja az alábbira módosul:
III. Napsugár Bölcsőde Helyi Szakmai Programja

3. A Pedagógiai Programban található 2. Az intézmény adatai Pedagógiai programunk szerkezete III. pontja a következőképpen módosul:
III. Szakmai program: Napsugár Bölcsőde Helyi Szakmai Programja

4. A Pedagógiai programban található 2. Az intézmény adatai Pedagógiai programunk szerkezete cím alatt található táblázat a következőképpen módosul:

Tagóvoda	Csoportok száma	Férőhelyek száma	Óvodapedagógusok száma	Nem pedagógusok száma
Széchenyi közti Tagóvoda	3	75	6	4
Hársfa utcai Óvoda	3	75	6+1 intézményvezető	4+1 óvodatitkár
Deák Ferenc utcai Tagóvoda	4	100	8	6
Szent István utcai Tagóvoda	3	75	6	4
Óvoda összesen	13	325	27	19
Napsugár Bölcsőde	4	54	8 kisgyermeknevelő + 1 b. vezető	4
Intézmény összesen	17	379	36	23

5. A Pedagógiai Programban található 3. Helyzetelemzés pont utolsó bekezdése a következőképpen módosul:

A településünkön az utóbbi pár évben alacsonyabb a munkanélküliség, illetve a foglalkoztatottság aránya emelkedett. A születések száma folyamatosan emelkedő tendenciát mutat.

6. A Pedagógiai Programban található III. Szakmai program – Napsugár Bölcsőde fejezet az alábbira módosul:

III. Napsugár Bölcsőde Helyi Szakmai Programja

**„A nevelésben a kisgyermekkor sokkal fontosabb a következő éveknél.
Amit ez a kor elront, vagy elmulaszt később helyrehozni nem lehet.
Ezekben az években eldől az ember sorsa jóformán egész életére”
(Kodály Zoltán)**

1. Bevezető

1/1. Jogszabályi háttér

- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény

1/2. A Napsugár Bölcsőde adatai

Az intézmény fenntartója: Barcs Város Önkormányzata
A fenntartó címe: 7570 Barcs, Bajcsy-Zs. u 46.

Az intézmény neve: Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje
Székhelye: 7570 Barcs, Hársfa u. 21.
OM azonosító száma: 202039

A bölcsőde neve: Napsugár Bölcsőde
Telephely címe: 7570 Barcs, Tavasz u. 1.
Telefon: 06-82/463-058
E-mail: barcs.bolcsode@citromail.hu

1/3. Szervezeti felépítés

A Napsugár Bölcsőde Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje önálló szakmai egysége. Gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat a fenntartó látja el.

A bölcsődevezető felelős a bölcsőde szakszerű működéséért és a szakmai vezetésért.

A Napsugár Bölcsőde dolgozóira vonatkozó munkáltatói jogkört Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje intézményvezetője gyakorolja.

Az engedélyezett férőhelyek száma: 54 fő.

A bölcsődében 2 gondozási egységben és 4 gyermekcsoportban történik a gyermekek ellátása. A gondozási egységek, illetve a csoportszobák száma a gyermeklétszámtól függően változhat.

A bölcsőde üzemeltetést tekintve napos bölcsőde.

A bölcsőde nyitva tartása napi 10 óra, 7.00 órától 17.00 óráig tart.

1/4. Személyi feltételek

Az alkalmazotti létszám a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően a következő:
4 gyermekcsoport működése esetén:

- 1 fő bölcsődevezető
- 8 fő kisgyermeknevelő
- 2 fő bölcsődei dajka
- 1 fő melegítő konyhai dolgozó
- 1 fő takarító
- szerződés alapján gyermekorvos havi 4 órában.

1/5. Tárgyi feltételek

Csoportszobáink tágasak, világosak. A berendezésnél figyelembe vettük a gyermekek életkorát. Játsszó udvarunk jól felszerelt, a játékokat folyamatosan karbantartjuk, illetve cseréljük. Szem előtt tartjuk, hogy az optimálisan kialakított környezet a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő tevékenység, mozgás, önállóság, fejlesztő és egyben motiváló hatású legyen.

1/6. Gyermekcsoportok szervezése

A jogszabályi előírásokat betartva a gyermekek életkori összetételétől, illetve a sajátos nevelési igényű gyermekek létszámától függően működnek:

- vegyes életkorú csoportok 12 fővel
- homogén csoport 14 fővel (2. életévét minden gyermek betöltötte)
- integrált csoport esetén a gyermekcsoportba 1 fő sajátos nevelési igényű gyermek jár, 10 fővel működik; amennyiben 2 fő sajátos nevelési igényű gyermek van a csoportban, akkor 8 fővel.

1/7. Ellátandó célcsoport

Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható

- ha a harmadik életévét:
  - január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,
  - szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.
- az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig,
- a sajátos nevelési igényű gyermek esetén annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a hatodik életévét betölti.

A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője, törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a körzeti védőnő,
- a házi gyermekorvos vagy a házi orvos,
- a család- és gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság.

1/8. A Napsugár Bölcsőde bemutatása

A bölcsőde Barcs város központjában található, 1983-ban épült. 2014. első felében fenntartói pályázatnak köszönhetően a bölcsőde kívül-belül felújításra került. A jelentős anyagi hozzájárulásnak köszönhetően a belső bútorzat, eszközállomány cseréje is megtörtént.

A hivatalos átadáson 2014. 09. 01-jén a Napsugár Bölcsőde nevet kapta az intézmény.

Bölcsődénk éves átlagos kihasználtsága 85%-95% között mozog.

A gyermekcsoportok tágasak, világosak, a gyermeköltözők és a fürdőszobák jól felszereltek.

A bölcsőde a HACCP követelményeinek megfelelő melegítő konyhával rendelkezik.

Különös figyelmet fordítunk a gyermekek egészséges étkeztetésére. Az ételt a szomszédos főzőkonyháról szállítják, ahol szakképzett élelmezésvezető állítja össze a korosztálynak megfelelő étlapot. Az ételallergiás gyermekek étkeztetése is biztosítva van intézményünkben.

A nyári időszakban az udvari lombos fák hűs árnyékot adnak. Játszó udvarunk nagysága ideális a gyermekek mindennapi mozgásigényének kielégítésére. A minél változatosabb, esztétikusabb szabadtéri játékok cseréje jelenleg is folyamatos.

A bölcsődénkben Érdekképviseleti Fórum működik, melynek létszáma 6 fő (1 fő a fenntartó képviselője, 1 fő bölcsődei dolgozó és 4 fő szülői képviselő). Az Érdekképviseleti Fórum működésének elveit, a tagok tevékenységét, feladatait az Érdekképviseleti Fórum Szabályzata tartalmazza.

A bölcsőde életét a Házi rend szabályozza, amelynek 1 példányát a bölcsődei felvétel alkalmával átadjuk a szülőnek, törvényes képviselőnek.

2. A bölcsődei nevelés célja

- A bölcsődei nevelés során olyan szemléletet és módszereket alkalmazunk, amelyek hatékonyan hozzájárulnak ahhoz, hogy a kisgyermek elsajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket a kiegyensúlyozott viselkedési és kulturális környezetben való alkalmazkodásban.
- A családbarát szolgáltatásunkkal hozzájárulunk a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.
- Fontos hangsúlyt helyezünk az új környezetbe való zökkenőmentes beilleszkedésre.

3. A bölcsődei nevelés alapelvei

3/1. A család rendszerszemléletű megközelítése

- A család rendszerszemléletű megközelítése során olyan komplex látásmód alkalmazása, amely képet ad a család erősségeiről és gyengeségeiről.
- Az erősségekre támaszkodva azok hangsúlyozásával arra törekszünk, hogy hozzájáruljunk a család életminőségének javításához.

3/2. A gyermekkori intervenciós szemlélet befogadása

- A bölcsődei ellátás nyújtása során a kisgyermeknevelők intervenciós szemlélete által jelezést kap a szülő a gyermek esetleges fejlődésbeli lemaradásáról, megtorpanásáról.

3/3. A családi nevelés elsődleges tisztelete

- A családi nevelés elsődleges tisztelete során, a bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait, szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a kisgyermek nevelésében.
- Fontos a szülők számára lehetővé tenni a bölcsőde életébe való aktív bekapcsolódást.

3/4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

- A kisgyermeket személyiségének tiszteletben tartása során különleges védelem és bánásmód illeti meg.
- A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, szociális és kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul.
- Elvünk, hogy toleránsan kezeljük a különböző etnikai, kulturális, nyelvi, vallási, valamint fizikai és mentális képességbeli gyermeki különbségeket.

3/5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

- Elveink közé tartozik a kisgyermeknevelők magas szintű szakmai kompetenciájának, önismeretének folyamatos fejlesztése és gyarapítása.
- A kisgyermeknevelő őszintén szeresse a gyermekeket, képes legyen megismerésükre, türelmesen, kitartóan, önuralommal nevelje, gondozza őket.

3/6. A biztonság és a stabilitás megteremtése

- A biztonság és stabilitás megteremtésénél elsődleges a személyi és tárgyi környezet állandóságának megteremtése, a napirend és a szokások folyamatos kialakítása, a kiszámíthatóság megalapozása.
- A „saját kisgyermeknevelő”- rendszer alkalmazása növeli a gyermekek érzelmi biztonságát, stabilitását.

3/7. Fokozatosság megvalósítása

- A fokozatosság elvét érvényesítjük a bölcsődei nevelés minden területét érintő változás esetén.
- Az új helyzetekhez való alkalmazkodás, a változások elfogadása, a dolgok megismerése, a felfedezés öröme vezet a szokásrendszer elsajátításához.

3/8. Egyéni bánásmód érvényesítése

- Az egyéni bánásmód során a fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva ítéljük meg.
- A kisgyermeknek mindegyike az egyéni szükségleteihez mérten részesül gondozásban, nevelésben.
- Az elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartást alkalmazzuk.

3/9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

- A gondozási és nevelési helyzeteket elválaszthatatlan egységben komplexen valósítjuk meg, mely során hozzájárulunk a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához.
- A professzionális gondozás hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

3/10. A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

- A gyermekeknél a korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelés során.
- Biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömeit.
- Fontos szempont a kisgyermek kíváncsiságának fenntartása, pozitív visszajelzések nyújtása, melyek segítik önálló kezdeményezéseit.

4. A bölcsődei nevelés feladatai

4/1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

- A bölcsőde, mint az ellátást nyújtó intézmény feladata, hogy megismerje a családok erősségeit, összetartó erejét és támogatást nyújtson a pozitívumok kiemelésével.
- A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat nélkülözhetetlen feltétele a kisgyermek harmonikus fejlődésének.
- A szülő a kisgyermekkel összefüggő információk közvetítésével segíteni tudja a kisgyermeknevelőt a gyermekkel kapcsolatos egyéni bánásmód kialakításában.

4/2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek fejlődésének támogatása, nyomon követése, dokumentálása, valamint a harmonikus testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.
- A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben kerül megvalósításra.
- Az egészségvédelem, az egészségnevelés a környezethez való alkalmazkodás (évszakhoz igazodó napirend), egészséges táplálkozás és az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakításának segítésére törekszünk.
- Prevenációs feladataink megvalósításához szükség esetén bevonunk speciális szakembereket.

4/3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

- A kisgyermeknevelő sajátos magatartása, hiteles, ösztönző és biztató üzenetei világos, egyértelmű elvárásokat fogalmaznak meg a kisgyermeknek.
- A kisgyermeknevelőnek törekednie kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a tiszta nyelvi környezet, valamint a kommunikációs kedv felkeltésének és fenntartásának biztosítására például mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.
- Különös figyelmet szükséges fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére, melynek során szakemberek bevonása is lehetséges.

4/4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- A bölcsődei nevelés-gondozás helyzetében a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.
- A közös tevékenységek során szerepet kap a viseikédesi és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása.
- Fontos szerepe van a bátorító, ösztönző nevelői magatartásnak.

5. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Főbb szempontok a bölcsődei élet során:

- a kisgyermek számára élmények nyújtson,
- részvételre motiváljon,
- tanulási tapasztalatokat biztosítson.

Valamennyi tevékenység kialakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a kisgyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

5/1. Tanulás

- A bölcsődei nevelés során a tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.
- A tanulás fontos irányítói a spontán motiváció, aktivitás, gyermeki érdeklődés
- Színterei a természetes élethelyzetek: gondozás, játék, kommunikáció és az együttes tevékenység.
- A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, illetve a kisgyermeknevelő – gyermek interakcióiból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.
- A tanulási folyamatoknál szem előtt kell tartani a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlődési ütemét.
- A tanulási folyamatban a kommunikációs képességek fejlődésének feltételeit maradéktalanul biztosítani szükséges, vonatkozik ez a nem magyar anyanyelvű kisgyermekekre is. Fontos a gyermek-gyermek, illetve a felnőtt-gyermek interakciók megalapozása, fejlesztése.

5/2. Gondozás

- A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a kisgyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek fizikai szükségleteinek maradéktalan kielégítése.
- A gondozási helyzetekben a kisgyermekeknek biztosítani kell a próbálkozást, a támogatott segítségadást, a figyelmességet, a felnőtt megerősítését, a dicséretet.
- A gondozási helyzetekben mindig elegendő idő álljon rendelkezésre a gyakorlásra.
- A gondozás jó minősége pozitívan befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

5/3. Játék

- A kisgyermeknevelő nyugodt, kiegyensúlyozott légkört, időt, eszközt, helyet biztosítson a játéktevékenységhez.
- Támogató magatartása során ötleteket adhat, bekapcsolódhat, szerepet vállalhat a játékban, s annak tartalmát kreatív javaslataival színesítheti. Az együttjátás során lehetőség nyílik a társas kapcsolatok bővítésére, az együttlét eredményeként örömforrás biztosítására, a szociális képességek fejlesztésére.

5/4. Mozgás

- A kisgyermek számára az egyik legnagyobb örömforrás a mozgás, amelynek alapvető és változatos mozgásformái ebben a korban alakulnak ki.
- Fontos a mozgáshoz szükséges hely biztosítása a csoportszobában, a tornaszobában, a teraszon és a játszóudvaron, valamint a mozgásfejlesztő játékok rendelkezésre állása.
- A csecsemőknek fontos a hempergő és az elkerített szobasarok biztosítása.
- A mozgásfejlesztő eszközök használata során a gyermekek szabadon végezhetik az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, mozgásuk harmonikusság válik.

5/5. Mondóka, ének

- A játékhelyzetekben a személyes kapcsolatok során átélt mondókázás, zenehallgatás, éneklés hozzájárul a lelki egészség fejlődéséhez.
- A kisgyermeknevelő beszédhangja, spontán dúdolgatása, a ritmushangszerek megszólaltatása, a környezet hangjainak megfigyelése sokszínű zenei élményhez juttatja a bölcsődés gyermekeket.

- Az ismétlődések, a játékos mozdulatok, az énekelgetés megerősítik a zenei emlékezetet, a zenei anyanyelv elsajátítását és a kisgyermek további zenei fejlődését is megalapozzák.

5/6. Vers, mese

- A vers és a mese nagy hatással van a kisgyermek értelmi, érzelmi, valamint szociális fejlődésére.
- A verselés, mesélés, közös képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzetet teremt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek.
- A gyermekek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesznek szert a versek, rövid mesék megismerése során, amelyek az értelmi képességeiket nagymértékben fejlesztik.
- Fontos ebben a korban az aktív szókincs kialakítása, a világgal és a közvetlen környezettel való megismerkedés, megtapasztalás.
- A bölcsődei nevelésben a népi és az irodalmi művek egyaránt helyet kapnak és megalapozzák az anyanyelv iránti érdeklődést, illetve hosszú távon az irodalom iránti szeretetet.

5/7. Alkotó tevékenységek

- A kisgyermek részvétele a tevékenységekben mindig önkéntes, bármikor bekapcsolódhatnak, illetve kiléphetnek.
- A kisgyermeknevelő kezdeményezésével motiváló helyzetet teremt, s azokat próbálja meg fenntartani az alkotókedv ébrentartásával.
- A közös munka, a tevékenység fontossága, „az én csinálom” élmény öröm forrása, a személyiségfejlődésre pozitív hatást gyakorol.
- Az alkotói tevékenységek leggyakoribb formái: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, újfestés vagy vastag ecsettel festés. A tevékenységek változatossága, milyensége a kisgyermeknevelő kreatív gondolkodásán múlik, mindig figyelembe veszi az évszakok változásait, jellemzőit.
- Az alkotó tevékenységek kibontakoztatáshoz minden esetben elegendő időt és a tárgyi feltételek meglétét biztosítani kell.

5/8. Egyéb tevékenységek

- Az egyéb tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl: babafürdetés, babaetetés, levlégereblyezés az udvaron, sepregetés, süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.).
- Az „én csinálom” élmény örömforrása itt is mindig a gyermeki önkéntességen alapul.
- Ezekben a tevékenységekben is nagyon fontos, hogy elegendő hely, idő és eszköz álljon a kisgyermek rendelkezésére és a kisgyermeknevelő kezdeményező készsége által pozitív motiváló hatás érvényesüljön.

6. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

6/1. „Saját kisgyermeknevelő”- rendszer

- A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés első és legfontosabb szakembere, aki személyiségével minta a családok és a gyermekek számára.
- A „saját kisgyermeknevelő”- rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul.
- A bölcsődei gyermekcsoportba járó gyermekek fele-fele tartozik egy-egy kisgyermeknevelőhöz, akik a beszoktatástól kezdve a bölcsődéből való távozásig nevelik, gondozzák a hozzájuk tartozó kisgyermeket. Ők a felelősök azért, hogy számon tartsák a gyermekek fejlődését és vezessék a szakmai dokumentációkat.

6/2. Gyermekcsoportok szervezése

- A gyermekcsoportokat a jogszabályi előírásoknak megfelelően működtetjük.
- A kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartalma alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár.
- Csoportjaink lehetnek homogének és vegyesek is, az életkortól, gyermeklétszámtól és a sajátos nevelési igényű gyermekek számától függően.
- Maximum 2 fő sajátos nevelési igényű gyermeket helyezünk el 1 csoportban, melybe ebben az esetben 8 fő kisgyermek jár.
- A vegyes életkorú csoportok 12 fős létszámúak lehetnek, szinte minden évben legalább 2 ilyen csoport működik az intézményben.
- 14 fős homogén gyermekcsoportot is vállalunk, ahol a második életévét minden kisgyermek betöltötte.

6/3. Tárgyi feltételek

- A hatályos jogszabályi előírásokat betartva a bölcsődei ellátáshoz szükséges eszközök és felszerelések az intézményünknek biztosítva vannak.
- A bútorzatot, a berendezési tárgyakat, a nevelőmunkánkat segítő játékokat és egyéb eszközöket a szükségleteknek megfelelően, folyamatosan pótoljuk.
- Mindig törekszünk arra, hogy az eszközök biztonságosan, balesetveszély mentesen szolgálják a bölcsődei nevelés megvalósítását.

6/4. Napirend

- Feladatunk, hogy a kisgyermek szükségleteit kielégítsük, jól szervezett, kiszámítható, egyben folyamatos, rugalmasan alkalmazkodó (élethelyzetekhez, időjáráshoz, ünnepélyekhez stb.) napirendet állítsunk össze.
- Figyelembe vesszük a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka összehangolt munkáját, munkaszervezését, illetve a tárgyi feltételek biztosítását a napirend elkészítésénél.

A Napsugár Bölcsőde napirendje az évszakoknak megfelelően változik.

Általánosságban a következő:

7:00-8:00 óráig Gyermekek érkezése, szabad játék a szobában

8:00-8:30 óráig Kézmosás, reggeli

8:30-8:45 óráig Szabad játék a szobában

8:45-9:15 óráig Gondozási sorrendben udvarra menetel, játék az udvaron (rossz idő esetén a szobában)

9:15-9:30 óráig Gyümölcs elfogyasztása

9:30-10:00 óráig Szabad játék

10:00 órakor Teázás, utána szabad játék

11:00-11:40 óráig Bejövetel az udvarról, gondozási sorrendben WC használat, kézmosás, fésülködés, játék a szobában

11:40-12:10 óráig Ebéd

12:10-15:00 óráig Alvás, ébredéskor WC használat, kézmosás, fésülködés

15:00-15:30 óráig Uzsonna

15:30-17:00 óráig Szabad játék, hazamenetel.

7. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

- A bölcsődei ellátásunk a családi nevelésre épül.
- A családi nevelés elsődlegessége, támogatása hozzájárul a kisgyermek szocializációjához.
- A családok tájékoztatása, segítése, a jó együttműködés segíti a kisgyermekek beszoktatását, gondozását és nevelését.

7/1. A családlátogatás

- Célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése.
- Az első családlátogatásra lehetőleg a beszoktatás megkezdése előtt kell sort keríteni a kisgyermeknevelőknek a kisgyermek ébrenléti idejében.
- A családlátogatásoknak a bizalmi kapcsolat megalapozásánál fontos szerepe van, amely egyben feltétele is a későbbi jó együttműködésnek.

7/2. Beszoktatás – szülővel történő fokozatos beszoktatás

- A családdal való együttműködés kerül előtérbe. A szülő jelenléte biztonságot ad, segíti az új környezethez való alkalmazkodást.
- A kisgyermek érzelmi biztonságát szem előtt tartva folyamatosan lehetséges az is, hogy hosszabb időn keresztül, 2-3 vagy 4 hét múlva valósul meg a családtagról való átszoktatás a saját kisgyermeknevelőre.

7/3. Napi kapcsolattartás

- A napi kapcsolattartást rövid, kölcsönös információáramlás és pozitív hangvétel jellemzi.
- Tartalmilag a kisgyermeknevelő tájékoztatja a szülőt a gyermeke érzelmi, testi állapotáról, hangulatáról, az esetleges változásokról, s meghallgatja a szülői kéréseket.
- A kisgyermeknevelő kötelessége, hogy tényszerűen közölje a szülővel az esetleges negatív eseményeket vagy változásokat a kisgyermekkel kapcsolatban.

7/4. Egyéni beszélgetés

- A kisgyermeknevelő és a szülő kölcsönös és egyben részletes tájékoztatása a kisgyermek gondozásáról, neveléséről, fejlődési eredményeiről.

7/5. Szülőcsoportos beszélgetések

- Nevelési évenként legalább 3 alkalommal szervezett beszélgetések a szülőknek, mely során az aktuális kérdéseket, nevelési problémákat megbeszélik a kisgyermeknevelővel.
- A kapott indirekt megerősítések, tanácsok pozitívan befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

7/6. Szülői értekezlet

- Célja a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatása, valamint a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítése.

A nevelési évben rendszeres szülői értekezlet:

- a beszoktatás előtt,
- a beszoktatást követően,
- a nevelési év vége környékén.

Rendkívüli szülői értekezlet: az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben.

7/7. Indirekt kapcsolattartási formák

A Bölcsődében helyet kap a direkt (szóbeli) kapcsolattartáson túl az indirekt forma is.

- Írásbeli tájékoztatás,
- Hirdetőtáblára való kiírás,
- Szórólapok,
- Mindenki rendelkezésére áll az intézményi honlap,
- Minden szülő számára külön üzenő füzetet biztosítunk.

8. A Napsugár Bölcsőde kapcsolatrendszere

Társintézmények, együttműködő partnerek:

- Városi Óvodák:
  - szakmai együttműködés
  - óvodanyitogató programokon való részvétel
  - kiscsoportos óvodások látogatása a bölcsődében, együttjátás
  - bababörze (évszakonként) közben játszótér biztosítása a kicsiknek.
- Módszertani Bölcsőde
  - A kisgyermeknevelők szakmai munkájának ellenőrzését a mindenkori regionális, vagy megyei Módszertani Bölcsőde végzi
- Somogy Megyei Szakértői Bizottság Barcsi Tagintézménye:
  - a sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztését végző szakemberekkel (fejlesztések, szakmai tanácsok, együttműködés)
- Móricz Zsigmond Művelődési Központ és Közérdekű Muzeális Kiállítóhely:
  - bábszínház, bohóc-műsor, zenés-énekes programok, babatorna szervezése
- Barcsi Környezetvédő Egyesület:
  - szelektív hulladékgyűjtés
  - virágos környezet kialakítása
- Barcsi Városvédő Egyesület:
  - Mikulás látogatása a bölcsődében
- Védőnői hálózat:
  - A gyermekek rendszeres tisztasági ellenőrzése, fejtevésség vizsgálata
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal:
  - Esetmegbeszélések
  - Közös fórumok, értekezletek.

9. A fejlődés jellemzői a bölcsődéskor végére

- A gyermek belső érése a családi nevelés és a bölcsődei nevelés-gondozási folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége a bölcsődéskor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.
- Ruhadarabjaikat megnevezik, kis segítséggel le- és felveszik.
- Segítséggel kezet mosnak, szobatiszták.
- Önállóan étkeznek.
- Ismerik testrészeiket, megnevezik azokat.
- Biztonsággal járnak, futnak, szívesen mozognak, guggolnak, ugrálnak, tornáznak.
- Finommozgásaik folyamatosan fejlődnek, képesek apróbb játékokkal játszani.
- Próbálkoznak a ceruzafogással, firkálgatással, festéssel, szívesen gyurmáznak.

- Beszédfejlődésük eltérő szinten van, de képesek kommunikálni a felnőttekkel és társaikkal.
- Ismerik a legfontosabb megszólítási szabályokat, köszönnek, helyesen alkalmazzák a kérem- köszönöm kifejezéseket.
- Rövid verseket, mondókákat, dalokat felidéznek.
- Rövid mesét végig hallgatnak.
- Ismerik a nevüket.
- Könyvnezegetés közben felismerik a látottakat.
- Játéktevékenységben képesek együttműködésre társaikkal és a felnőttekkel.
- Megjelenik az aktív társas viselkedés első formája, az összedolgozás.
- Az összedolgozás során kialakulhat a munkamegosztás, így lehetőségük lesz kisebb szerepjátékok eljátszására. Ez jó alap az óvodai szerepjátékok kibontakozásához.

10. A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok

A bölcsőde a gyermekvédelem rendszerében a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások közé tartozik, azon belül is a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája. Napjainkban egyre több halmozottan hátrányos helyzetű és / vagy veszélyeztetett kisgyermek kerül bölcsődébe, akiknek megfelelő ellátása megkülönböztetett figyelmet és nagyobb szakértelmet igényel a kisgyermeknevelő részéről. A szülőkkel való bánásmód, kommunikáció is nehezebb, mivel ezek a családok sokkal érzékenyebbek.

Fontos feladatok:

- a prevenció és a lehetséges korrekció,
- az elsődleges észlelő- és jelzőrendszer működtetése,
- a kisgyermek jólétének biztosítása,
- a gyermekvédelmi problémák megelőzése.

Ezeket a feladatokat egyrészt saját kompetencia határainkon belül, másrészt - mint elsődleges észlelő- és jelzőrendszer - más külső intézmények bevonásával, a velük való együttműködés keretében valósítjuk meg.

11. Bölcsődei dokumentumok

11/1. A bölcsődei csoportok ellenőrzési és értékelési rendszere:

- Gyermek egészségügyi törzslap
- Fejlődési napló
- Fejlődési lap
- Eseménynapló
- Üzenő füzet

11/2. Fejlődési napló

A gyermek egyéni fejlődésének követését rögzítik a kisgyermeknevelők a bölcsődébe kerüléstől az óvoda megkezdéséig. A naplót a gyermek „saját kisgyermeknevelője” vezeti. A kisgyermeknevelő a naplóban a napról-napra szerzett tapasztalatait rögzíti. A napló minden egyes gyermekről olyan képet ad, ami csak rá jellemző, ami megkülönbözteti őt a csoport többi gyermekétől.

11/3. A fejlődési lap vezetésének célja

A kisgyermeknevelő nyomon követi, hogy a gyermek a különböző életkorban milyen fejlődési szinten áll, fejlődésében előrelépés vagy lemaradás tapasztalható.

A fejlődési lap felhívja a kisgyermeknevelő figyelmét arra, hogy mi az, amire fokozottabban kell ügyelnie a gyermek gondozása és nevelése során.

A bölcsőde-óvoda átmenet, a nevelés folyamatosságát segíti az azonos szempontok szerint készült bölcsődei és óvodai gyermekfejlődés követő rendszer. Óvodakezdés előtt a kisgyermeknevelő és az óvónő esetmegbeszélésen vesz részt, ahol a gyermek fejlődésével kapcsolatos információk átadása történik.

11/4. Eseménynapló

Az eseménynaplóban pontos dátumokkal, részbejegyzések formájában, illetve konkrétan érzékeltetheti a kisgyermeknevelő az újabb teljesítményeket az előző napokhoz viszonyítva.

11/5. Üzenő füzet

A kisgyermeknevelők a „saját” gyermekről 3 havonta beszámolót, jellemzést írnak a szülőknek.

Az üzenő füzet tartalmazza a gyermek hossz-, illetve súlynövekedését mutató táblázatot.

12. Hagyományok, ünnepek, rendezvények a bölcsődében

- Farsang: A gyermekek jelmezbe öltözve a kisgyermeknevelőkkel búcsúztatják el a telet zenés, mozgásos mondókkal, énekekkel.
- Anyák napja: A gyermekek az alkalomhoz illő mondókákkal, versekkel, dalokkal és egy szál virág átnyújtásával köszöntik az édesanyákat.
- Gyermeknap, családi nyílt nap: Ezen a napon a bölcsődések szülei betekintést nyerhetnek a bölcsődei napirendbe, játékba. Játékos mozgáskezdeményezést, szabad játékot láthatnak. A gyermekeikkel közös alkotótevékenységet (festés, gyurmázás, ragasztás) végezhetnek.
- Mikulás: Mikulás érkezik ajándékkal a csoportba, akit a gyermekek énekekkel, mondókákkal, versekkel köszöntenek.
- Karácsony előtti készülődés: A kisgyermeknevelők a gyerekekkel együtt készülnek az ünnepre énekekkel, mondókákkal.

A közös élményekkel, beszélgetésekkel megerősítik a kisgyermeknevelő- gyermek és a szülő bölcsődei kapcsolatát.

7. A Pedagógiai Program Záradék pontja az alábbiakkal egészül ki:

Záradék:

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje nevelőtestületi közössége a Pedagógiai Program módosítását I/50-1/2016. (XI. 17.) sz. határozatával egyhangúlag elfogadta.

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Szülők Közössége a Pedagógiai Program módosítását véleményezte, azt I/50-2/2016. (XI. 17.) sz. határozatával egyhangúlag elfogadta.

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje intézményvezetője a Pedagógiai Program módosítását I/50-3/2016. (XI. 18.) sz. határozatával jóváhagyta.

Jelen Pedagógiai Programnak az alábbi, fenntartóra többletkötelezettséget hárító rendelkezései vonatkozásában Barcs Város Önkormányzata Képviselő-testülete az intézmény fenntartójaként egyetértési jogkörét gyakorolta:

”1/4. Személyi feltételek

Az alkalmazotti létszám a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően a következő:
4 gyermekcsoport működése esetén:

- 1 fő bölcsődevezető
- 8 fő kisgyermeknevelő
- 2 fő bölcsődei dajka
- 1 fő melegítő konyhai dolgozó
- 1 fő takarító
- szerződés alapján gyermekorvos havi 4 órában.”

Barcs Város Önkormányzata Képviselő-testülete fenti rendelkezésekkel
..... sz. határozatával egyetértett, azokat jóváhagyta.

B a r c s, 2017. január 01.

Henéziné Balaskó Edit
intézményvezető

